No 1569 | Zaterdag 24 Januari 1914. | 31ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden f. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER: B. L. BOGAERS

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Onze Begrooting bij den Minister.

Memorie van Antwoord.

Algemeene beschouwingen.

De ondergeteekende sluit zich gaarne aan bij de leden, die hunne voldoening hebben uitgesproken over de uit een oogpunt van welvaart gunstige verschijnselen, waarop door hen gewezen werd aan de hand van gegevens, aan het Koloniaal Verslag ontleend. Ook hij meent, mede in verband met de aanstaande opening van het Panamakanaal, het vertrouwen te mogen uitspreken, dat die toestand van betrekkelijken bloei zal aanhouden.

Op de vraag op welke wijze gewaakt zal worden voor eene behoorlijke besteding der gelden, die aan de bijzondere scholen worden verstrekt, doet de ondergeteekende opmerken, dat de voorwaarden, waaraan de bijzondere scholen aanspraak op subsidie kunnen ontleenen, zijn vastgelegd in de onderwijsverordening (*Publicatieblad* van Curaçao 1907, no. 5).

Met betrekking tot het verzoek van eenige leden om mededeelingen te ontvangen aangaande het gehalte van het openbaar en het particulier onderwijs, veroorlooft zich de ondergeteekende te verwijzen naar de bijlagen L, M en N van het Koloniaal Verslag van 1913. Uit de bijlagen L en M blijkt, dat in de kolonie meer uitgebreid lager onderwijs op twee openbare en op drie bijzondere scholen (allen op het eiland Curaçao) gegeven wordt, en lager onderwijs op tien openbare en zes en twintig bijzondere scholen. Bijlage N bevat o. a. een opgave van de bevoegdheden van het onderwijzend personeel op de openbare en bijzondere scholen.

De ondergeteekende kan zich niet vereenigen met de meening van enkele leden, dat de moederlandsche Regeering de bevoegdheid niet behoorde te hebben tegen den wensch van den Kolonialen Raad posten op de begrooting te brengen. Deze bevoegdheid is toch, althans ten deele, een noodwendig uitvloeisel van de macht, welke aan het Opperbestuur toekomt krachtens art. 48 van het Regeeringsreglement, welke bepaling, naar de ondergeteekende meent, nimmer mag worden prijsgegeven zoolang art. 61 der Grondwet in zijn tegenwoordigen vorm bestaat De geldelijke gevolgen van door het Opperbestuur in het belang der kolonie getroffen maatregelen behooren, zelfs al zijn die maatregelen niet met instemming van den Kolonialen Raad tot stand gekomen, op initiatief van den verantwoordelijken Minister in de begrooting te worden voorzien. Een ander standpunt mag, naar de ondergeteekende meent, in het belang der kolonie niet worden aanvaard.

De ondergeteekende moet erkennen, dat de zandzuiger — omtrent welks hoedanigheden hem overigens geene klachten bereikten — bij de verbetering van den havenmond in verband met de bodemgesteldheid niet in alle opzichten voldoet. Verwijdering van rotsstukken met dat werktuig heeft echter nimmer in de bedoeling gelegen; daarvoor wordt een sinds jaren aanwezige grijper gebruikt, die echter te klein is om voortdurend in bijna open zee te werken.

De Gouverneur doet thans stappen om hetzij eene geschikte baggermachine van het grijper-type te huren, dan wel het nog te verrichten werk door een aannemer te doen uitvoeren.

Ten aanzien van de voor de havenverbetering reeds gedane uitgaven moge in herinnering gebracht worden, dat bij het wetsontwerp tot definitieve vaststelling der Curaçaosche begrooting van het jaar 1912 (Gedrukte Stukken, Zitting 1911—1912, no. 152), ten laste van art. 37 f 52000 als tweede termijn voor de aanschaffing van een zandzuiger, en ten laste van art. 40 f 39000 voor de verbetering van de St. Anna baai is toegestaan. Beide ramingen werden inderdaad overschreden, daar voor den zandzuiger bijna f 71000 is uitgegeven, waarvan f 56749,87 ten laste van 1912 en het overige ten laste van 1913 is gekweten, en aan de havenverbetering zelve een bedrag van f 63 817,43 is ten koste gelegd. Daarbij moet men echter rekening houden met de omstandigheid, dat bij de begrooting voor 1911 f 20000 als eerste termijn voor de aanschaffing van een zandzuiger was beschikbaar gesteld en f 11000 voor de werken tot verbetering van de haven, maar dat van die kredieten geen gebruik is kunnen worden gemaakt, omdat de wet, waarbij zij werden toegestaan, eerst in 1912 tot stand gekomen is. Het gedeelte der besproken uitgaven, dat ten laste van 1911 had moeten komen, is tengevolge daarvan ten laste van 1913, moeten worden gebracht.

Uit het vorenstaanden blijkt, dat de kosten van aanschaffing van den zandzuiger beneden het daarvoor geraamd bedrag gebleven zijn. Voor de havenverbetering daarentegen is over ruim f 11 000 meer beschikt dan hetgeen voor 1911 en 1912 samen was toegestaan, hetgeen hieraan is toe te schrijven, dat in 1912 al de voor de havenwerken benoodigde springstof is aangeschaft, d. w. z. met inbegrip van hetgeen voor de verdere werkzaamheden in 1913 en 1914 noodig werd geacht.

Een beslist oordeel uit te spreken over de vraag, welken invloed de openstelling van het Panama-kanaal op het havenverkeer van Curaçao zal hebben, is uit den aard der zaak niet mogelijk. Men verkeert nog te zeer in het onzekere ten aanzien van de richting, waarin verschillende onafhankelijk van de Regeering werkende invloeden zich zullen bewegen. Er wordt echter reeds sinds geruimen tijd ook van particuliere zijde, en, naar verluidt, niet zonder succes, in het belang van de toeneming van het scheepvaartverkeer in de haven op Curaçao gewerkt.

Die haven zal vooral in tweeërlei opzicht voordeel kunnen hebben van een toenemend scheepvaartverkeer als gevolg van de opening van het Panamakanaal, n.l. als kolenstation en als overscheephaven. Ten aanzien van geen van beide mogelijkheden beschikt men over vaste gegevens, waarop een beslist oordeel, zelfs over de naaste toekomst na de opening van het kanaal, kan worden gevestigd. Wat het eerste betreft mogen in de omstandigheid, dat Curaçao over goedkoope arbeidskrachten beschikt, en in het feit, dat de steenkolenhandel zich uitbreidt, aanwijzingen gevonden worden voor de verwachting, dat de haven van het eiland als kolenstation inderdaad toekomst heeft. Omtrent de vooruitzichten als overscheephaven schijnt eene aanwijzing te mogen worden geput uit het feit, dat de doorvoerhandel in de laatste jaren toegenomen is. Meer dan aanwijzingen zijn deze bijzonderheden echter niet.

Met het oog op deze onzekerheid is het vooralsnog ondoenlijk om zich beslist uit te spreken over de vraag of de ondernomen havenvoorzieningen voldoende zullen zijn in verband met de uit de opening van het Panamakanaal voortvloeiende gevolgen. Door de bedoelde werken, waarbij ook mogen worden genoemd de van particuliere zijde ondernomen en thans voltooide aanleg van een steiger in het Schottegat, wordt ongetwijfeld reeds aan allereerste eischen van een toenemend verkeer te gemoet gekomen, maar, waar de vraag bleef bestaan of niet aanstonds meer behoorde te worden gedaan, waardeerde de ondergeteekende de gelegenheid te hebben zich van deskundige voorlichting te verzekeren. Op het daartoe door den ondergeteekende gedaan verzoek heeft toch de oud-hoogleeraar dr. J. KRAUS z.i. zich bereid verklaard om, voor zoover hem dit gedurende zijne reis naar Zuid-Amerika mogelijk zou zijn, het eiland Curaçao te bezoeken, ten einde een plaatselijk onderzoek in te stellen naar het havenbedrijf en andere havenaangelegenheden, in verband met eene mogelijke toeneming van het scheepvaartverkeer. Ter voorbereiding van het van den heer KRAUS gevraagd advies is op 24 October ll. de ingenieur 2de klasse van den Rijkswaterstaat G. J. VAN DEN BROEK naar Curaçao vertrokken tot het verzamelen van gegevens.

Daar dr. KRAUS ook ter sprake denkt te brengen de bij den Kolonialen Raad ingediende ontwerp—verordening tot heffing van een havenrecht van schepen, die de St. Anna baai op Curaçao aandoen, heeft de ondergeteekende den Gouverneur verzocht de verdere behandeling van het ontwerp aan te houden, in afwachting van de dienaangaande te nemen nadere beslissing.

Het was den ondergeteekende aangenaam te vernemen, dat eenige leden met voldoening kennis genomen hebben van het voornemen tot verhooging van de traktementen der rechterlijke ambtenaren.

Bij de bij deze Memorie overgelegde Nota van Wijzigingen in het wetsontwerp worden de daarvoor in 1914 vereischte kredieten aangevraagd.

De ondergeteekende veroorlooft zich ten aanzien daarvan en van de voorgenomen verhooging der traktementen van eenige andere ambtenaren te verwijzen naar de toelichtingen bij de voormelde Nota.

Er bestaat, naar de ondergeteekende meent, geen voldoende aanleiding voor twijfel of de veiligheid op Curaçao wel is zooals men mag verlangen. Gevallen van moord en doodslag doen zich slechts zelden in de kolonie voor.

Naar aanleiding van den dood van den assistent van het struisvogelpark — welken de Gouverneur aanstonds telegrafisch aan den vorigen Minister van Koloniën had medegedeeld — heeft de justitie een uitgebreid en nauwgezet onderzoek ingesteld, daar vermoeden gerezen was, dat men met een misdaad en niet met een ongeluk te doen had. Dat vermoeden was gegrond op de omstandigheid, dat men in de nabijheid van den put, waarin het lijk gevonden werd, sporen van een worsteling meende op te merken, terwijl het publiek voorts met het voorgevallene in betrekking gebracht heeft de beide feiten, dat eenige maanden te voren een der struisvogelhokken door brand vernield was, en dat een der vogels onder verschijnselen van vergiftiging was gestorven. Ook hierbij was aan opzet gedacht. De ambtsvoorganger van den ondergeteekende heeft in een daaromtrent door belanghebbenden tot hem gericht verzoek aanleiding gevonden den Gouverneur te wijzen op de wenschelijkheid om de jonge onderneming tegen handelingen van kwaadwilligen te beschermen. Naar het ontstaan van den brand is door de justitie dadelijk een onderzoek ingesteld; het resultaat daarvan heeft echter het vermoeden van opzet niet bevestigd. Ook het nog voortgezet

NAAR HET GELUK.

(*Uit het leven van een bekeerling*).

XXXII Bordeaux.

Toen wij van Parijs afscheid namen, zeiden wij met een zucht tot elkander: Hier gaat wederom een paradijs verloren!"

Maar hoe donkerder de nacht, des te helderder lichten de sterren; nergens ter wereld heb ik de ware Godsvereering door aanbidding schitterender en verhevener aanschouwd dan in Frankrijk.

Dat Frankrijk het moderne Canaän, het land der belofte is, overvloeiend van melk en honing, ontwaart men nergens duidelijker dan te Bordeaux. Als men daar een bezoek brengt aan de vruchten- en groentenmarkt, moet men wel aan de verspieders van Israël denken, die uit Canaän een druiventros medebrachten, welke door twee man moest gedragen worden.

Te Bordeaux bestaat een Franciskaner klooster van de strenge observantie. Die religieuzen mogen o. a. niet uit bedelen gaan, maar slechts aannemen wat ongevraagd hun wordt aangeboden. In den tijd, waar ik van spreek, waren in dat klooster een half dozijn mannen uit de eerste families van Frankrijk en Spanje, waarvan sommigen hun geheele vermogen, dikwijls meer dan een millioen bedragend, aan de armen hadden geschonken, om de vrijwillige armoede tot bruid te kiezen. Zoo kende ik onder hen een Spaansche Grande die minstens 6 millioen aan de armen had vermaakt en nu zelf arm het klooster was ingetreden.

Bij de Jesuïeten en Franciskanen heb ik met bewondering allerduidelijkst gezien, dat de mensch meer is dan een dier, ja, dat hij het tot een volmaaktheid kan brengen, waar de wereld geen begrip van heeft. De mensch is in staat al het dierlijke in zich volkomen te onderdrukken.

Ook treft men te Bordeaux nog van die echt vrome vrouwen aan, zooals zij die den Heer in het H. Land op zijne tochten vergezelden en van al het noodige voorzagen. Dergelijke vrome vrouwen hebben op zich genomen voor het Franciskanenklooster te zorgen.

Bij mijne bekeering werd de Provinciaal der Franciskanen, Père Léon, vroeger Heer van Klary en millionair, mijn beste vriend. Toen nu de Jesuïeten geweigerd hadden mij in hun klooster op te nemen, reisde ik naar Bordeaux, eerst als vriend van den Provinciaal, maar toch ook met de heimelijke bedoeling, dat hij mij in zijn klooster zou opnemen. Den Franciskanen mocht ik geen geld aan bieden, want zelfs als corporatie mogen zij niets bezitten.

Ik werd dus in het begin opgenomen als gast, kreeg een goede cel, en als uitzondering bij het diner drie gerechten. Als kok fungeerde een Fransche Baron, ook een van de vroegere millionairen. Ik at alleen, in mijn cel. Eerste gerecht: soep. Dat wil zeggen een bord warm water zonder zout met een handvol kruiden, voor de vuist weg geplukt in den tuin. Tweede gerecht: groenten; dat wil zeggen, heel veel smakeldoos nat, waarin vier á vijf peultjes zwemmen. Derde gerecht: een klein vischje, ter grootte van een vinger, reeds half vergaan. Die visch was namelijk afkomstig van een weldoende bedelares, die iederen dag als de vischmarkt afgeloopen was, in den achtergebleven afval zocht, of er nog niet iets eetbaars was, wat zij dan naar het klooster bracht. Gedurende de markt worden de visschen, die doodgaan, van de toonbank in een hoek gegooid en liggen daar dan een paar uur te braden in de gloeiende zon. En van die visch bracht men mij een schotel als iets extra's. Ik raakte natuurlijk niets aan.

De Provinciaal kwam mij na tafel bezoeken. Ik zeide hem: Maar Pater, dat is iets onmogelijks, zoo iets is niet vol te houden."

Hij sloeg zijn arm om mijn hals en zeide lachend: „Eet u gerust nog eens over aan een table d' hôtel!" Hij kende de grenzen van mijn offervaardigheid en versterving! Men moet toch wel van een heel bizonder maaksel zijn om te kunnen behooren tot de uitverkorenen!

Later bezocht mij Père Léon te Homburg; hij zeide mij: „Als u weer eens te Bordeaux komt, moet u kennis maken met mijn jongen secretaris; trots zijn jeugd staat hij reeds nu in roep van heiligheid.

Toen ik toevallig later te Bordeaux kwam, ontmoette ik aanstonds een der vrome vrouwen, die tot de voornaamste Dames der stad behoorde. Na de eerste begroeting zeide zij mij: „Hoor nu eens wat ons hier is overkomen! Drie weken lang hebben ze in het klooster zonder brood gegeten, en niemand onzer wist er iets van. U moet bepaald een bezoek brengen aan het klooster om den nieuwen Provinciaal te leeren kennen. Zulk een mensch heeft u zeker in uw leven nog niet ontmoet."

Om de drie jaar heeft er namelijk een nieuwe keuze plaats, en nu was de vierentwintigjarige Père Raphaël tot Provinciaal der Fransche Franciskanen gekozen.

In dien jongen man moest toch wel iets geheel bizonders schuilen.

Ik was erg nieuwsgierig ... maar overdacht al bij mezelf: 't is toch eigenlijk te erg en al te streng. Drie weken zonder brood, terwijl de armste musch nog driemaal daags zijn genoegen eet.

Wat was er gebeurd in het klooster? Toen men niet meer te eten had en de vrome vrouwen als op hooger hand de oogen en handen gesloten hielden, zochten de Paters de kelders af en vonden ten slotte in een donker hoekje nog wat aardappelen, oud en half verrot. Maar zij prezen God en leefden drie weken van dezen soberen kost.

Ik ging met de Dame mee naar het klooster om met den nieuwen Provinciaal kennis te maken.

Hij verscheen; een beeldschoone man, zes voet hoog, slank van gestalte, erg bleek van tint, maar met een paar oogen, die gloeiden van geest, vrede en geluk. Nog nimmer had ik zoo iets gezien. Hij begon aanstonds een prettige, gezellige conversatie. Na een wijle onderbrak hem de Dame: „Pater Provinciaal, ik heb Mijnheer de Baron verteld van de zware tijden, welke het klooster heeft doorgemaakt."

„Zware tijden; hoe zoo?"

„U hadt toch drie weken lang geen stuk brood in huis!"

„O, maar we hadden aardappelen, en die hebben we gegeten, *á la purée, á la maître d' hôtel, frites* en *sautées!*"

Dat spotten met zijn eigen armoede deed de Dame pijn en zij zeide zeer ernstig: Dat moet voor de Paters toch wel zeer hard zijn geweest."

Pater Provinciaal begreep haar, ook hij werd ernstig, zijn gelaat werd verhelderd en als een aartsengel Raphaël stond hij, een bovenaardsch wezen gelijk, voor ons, toen hij antwoordde: Madame, er zijn genaden, welke wij niet waard zijn."

Het geheele klooster had het voor een hooge genade en uitverkiezing gehouden, dat zij deze beproeving hadden kunnen doorstaan. Als een groot bewijs van Gods liefde hadden zij het beschouwd, waardig bevonden te zijn ter eere Gods honger te mogen lijden.

Hier moest ik van de gelegenheid gebruik maken om het zoo lang gezochte hemd van een gelukkig mensch te mogen bezitten. Ik vroeg om het scapulier der Franciskaner Orde. Ik draag het trouw iederen dag. Ik hoop, dat het mij helpen zal tevreden door dit leven te gaan en eens hierboven voor eeuwig gelukkig te worden.

wordend gerechtelijk onderzoek naar de omstandigheden, welke den dood van voormelden assistent hebben veroorzaakt, en evenmin de uitgeloofde prijzen voor het vinden van den dader of de daders, hebben tot nu toe er toe geleid eenig licht te brengen omtrent de oorzaak van het voorgevallene.

Omtrent de vraag of het garnizoen te Curaçao kan worden opgeheven moet de ondergeteekende zich zijn oordeel voorbehouden.

Volgens van den Minister van Marine ontvangen mededeeling is de verhouding tusschen de sterkte van het personeel, benoodigd voor den dienst in de Koloniën, en die van het in Nederland aanwezige personeel van dien aard, dat het voltallighouden van de bemanningen van de scheepsmacht in Nederlandsch-Indië in toenemende mate bezwaar oplevert. Ten einde te voorkomen dat deze scheepsmacht onvoldoende of met kortelings ui de tropen teruggekeerd personeel wordt bemand, is het noodig gebleken de stationneering van een oorlogsschip in de Caraïbische Zee voorloopig op te heffen. Het ligt in de bedoeling om zoodra de reden, die tot dezen maatregel heeft geleid, zal hebben opgehouden te bestaan, weder tot de blijvende bezetting van het station over te gaan. Zoolang dit niet het geval is zullen aan in Nederland aanwezige oorlogsbodems periodieke reizen naar de West-Indische Koloniën worden opgedragen, terwijl er naar gestreefd zal worden, dat steeds één van die bodems voor vertrek derwaarts gereed zij.

De ondergeteekende brengt in herinnering, dat in de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer betreffende de Curaçaosche begrooting voor 1913 (Gedrukte Stukken 1912–1913 — **3** — no. 15) mededeelingen gedaan zijn omtrent den sanitairen toestand op Curaçao. Sedert is de tusschenkomst van den Minister van Binnenlandsche Zaken ingeroepen ter verkrijging van al die inlichtingen op sanitair gebied, waarvan, in verband met de hier te lande, meer in het bijzonder in onze havensteden, door het gezondheidstoezicht opgedane ervaring, voor de kolonie met vrucht gebruik zou kunnen worden gemaakt.

De hygiënische toestand op Curaçao is, op het meermalen voorkomen van venerische ziekten na, gunstig te noemen. Statistische gegevens omtrent den loop van den algemeenen gezondheidstoestand staan den ondergeteekende niet ten dienste. Hij zal den Gouverneur uitnoodigen te trachten om, zoodra de resultaten van het onderzoek, dat de Centrale Gezondheidsraad heeft ingesteld, bekend en voor zooveel noodig in de kolonie verwerkt zullen zijn, zoodanige gegevens telken jare in het Koloniaal Verslag te doen opnemen.

Zooals medegedeeld is in de desbetreffende toelichting bij de Nota van wijzigingen in de Surinaamsche begrooting voor 1908 (Gedrukte Stukken 1907–1908, **77** no. 1, bladz 2|3) kan van het scheikundig laboratorium en van het proefstation in Suriname gebruik worden gemaakt ten dienste van Curaçao. Voor zooveel den ondergeteekende bekend is, bestaat er nog geen behoefte aan de inrichting op Curaçao van een afzonderlijk landbouwlaboratorium.

Uit het verslag van den directeur van openbare werken omtrent den aanleg van putten en dammen, overgelegd als bijlage **H** van het Koloniaal Verslag van 1913, blijkt, dat de systematische damaanleg veel waardeering blijft ondervinden, zoowel bij de plantagebezitters als bij de grondhuurders. In dat verslag wordt er verder op gewezen, dat vele terreinen, waarover het water vroeger weg stroomde, door den aanleg van dammen voor uitoefening van landbouw en veeteelt geschikt zijn gemaakt. Uit een en ander blijkt voldoende, dat de resultaten van den aanleg van dammen inderdaad reden geven tot tevredenheid bij hen, die in de practijk er het nut van kunnen ondervinden.

In antwoord op de vraag of de exploitatie van de Santa-Barbara-phosphaatmijn weder begonnen is, dan wel of dat eerlang verwacht wordt, kan de ondergeteekende mededeelen, dat met de exploitatie een aanvang is gemaakt. Nadere berichten staan den ondergeteekende niet ten dienste.

Hoewel de aan de Fransche kabelmaatschappij verleende concessie zich naar de meening van den ondergeteekende, niet verzet tegen de verzending van telegrammen door middel van draadlooze telegrafie van Curaçao naar Trinidad, zou het in het Verslag aangegeven denkbeeld bezwaarlijk uit te voeren zijn, omdat de werkingsfeer van de op die eilanden gevestigde stations voor draadlooze telegrafie te gering is om onder normale omstandigheden, den afstand tusschen die stations te overbruggen. Trouwens zijn sedert een lange reeks van jaren vertragingen, als in het Verslag bedoeld, slechts twee malen voorgekomen en wel in 1912 van 11 October tot 12 December en in 1913 van 11 September tot 6 November.

Met betrekking tot het stoomschip *Prinses Juliana* heeft de ondergeteekende in de Memorie van Toelichting bij het wetsontwerp medegedeeld, dat het schip in Suriname in beproeving is, ten einde te kunnen beoordeelen of het voor den dienst in die kolonie zou mogen worden overgenomen. De beproeving is nog niet afgeloopen, maar de ondergeteekende verwacht eerlang te vernemen tot welk resultaat zij geleid heeft. Het uittrekken van een memoriepost had slechts ten doel om te voorzien in het mogelijke geval dat het schip wederom ter beschikking van Curaçao mocht komen.

Met de opmerking van eenige leden, dat men, bij het bestellen van schepen voor den dienst in de kolonie, voortaan den bouwmeester niet te veel in details aan banden legge, zal de ondergeteekende te zijner tijd gaarne rekening houden.

De vraag op welke wijze gezorgd moet worden voor het onderhouden van den dienst tusschen de verschillende eilanden maakt nog een onderwerp van onderzoek uit.

Naar aanleiding van de door eenige leden gestelde vraag hoe het staat met onze diplomatieke betrekkingen met Venezuela kan de ondergeteekende slechts mededeelen, dat die betrekkingen nog niet zijn hersteld.

Ten aanzien van Columbia geldt nog het verdrag van vriendschap, handel en scheepvaart van 1 Mei 1829 (*Staatsblad* 1830 No. 6), welk traktaat aan den Nederlandschen handel en scheepvaart behandeling op den voet der meest begunstigde natie waarborgt.

Een handelsverdrag met Panama bestaat niet. Evenwel zal worden onderzocht in hoeverre het openen van onderhandelingen om tot een zoodanig traktaat te geraken van belang is te achten.

Omtrent het denkbeeld om op de eilanden zelfbestuur in te voeren, heeft kort geleden overleg met den Gouverneur plaats gehad. De Gouverneur heeft het ontraden en, naar de meening van den ondergeteekende, terecht. Een beletsel van beteekenis vormt de omstandigheid, dat het niet mogelijk zal zijn uit de plaatselijke middelen — dit voornamelijk wat de kleinere eilanden betreft — de noodige fondsen te verkrijgen, die c. q. ter beschikking van de plaatselijke raden zouden zijn te stellen ter voorziening in de aan hunne zorg toevertrouwde huishoudelijke behoeften, zoodat aan een hoofdvoorwaarde voor een wezenlijk zelfbestuur niet zal kunnen worden voldaan.

Wat de bestaande bestuursinrichting betreft moge de ondergeteekende overigens doen opmerken, dat, blijkens de artikelen 121 tot en met 134 van het Regeeringsreglement, de kleinere eilanden in hunne raden van politie bestuursorganisaties bezitten, waaraan een vrij groote bevoegdheid is verleend.

Zooals op bladz. 8 der Memorie van Toelichting bij de Curaçaosche begrooting voor 1907 (Gedrukte stukken 1906 — 1907, **48**, No. 2) is medegedeeld, was toen reeds aan de gedwongen winkelnering op Bonaire (in het Voorloopig Verslag is abusievelijk sprake van (Rincon op Aruba) een einde gekomen. Het is den ondergeteekende niet bekend, dat er sinds opnieuw reden tot klagen in dit opzicht is geweest. Hij zal echter de aandacht van den Gouverneur op de gedane vraag vestigen.

De vraag, of er aanleiding bestaat om, ter verbetering van de gebruikelijke primitieve wijze van zoutwinning, op Bonaire van gouvernementswege een model-zoutpan in te richten, kan alleen dan in bevestigenden zin worden beantwoord, wanneer met grond zou kunnen worden verwacht dat daardoor het bedrijf tot grooter bloei zou kunnen komen.

Hoewel redenen bestaan, die grond van twijfel kunnen opleveren, is de ondergeteekende bereid de gestelde vraag onder de aandacht van den Gouverneur te brengen.

Het uitvoerrecht op mijnproducten van het eiland *Curaçao* heeft in 1912 niets opgebracht, omdat in dat jaar van het hieronder ressorteerend eilandje *Klein Curaçao* — de eenige mijn welke toen in bewerking was — geen phosphorzure kalk is uitgevoerd.

Wat betreft de voldoening van huurpenningen voor landsgronden en eigendommen is er (zooals reeds blijkt uit de noot bij litt. *i* in stuk No. 9 betreffende dit ontwerp van wet) groote achterstand ontstaan, tengevolge van de langdurige droogte in 1911 en 1912, waarvan in het Koloniaal Verslag van 1913 melding is gemaakt. Vele pachters waren daardoor niet in staat de verschillende huurpenningen op tijd te voldoen.

De subsidiën, sinds 1867 aan de kolonie versterkt, hebben bedragen:

1867 ...	f 160.826.93	1895 ...	f 80.888.50 1)
1868 ...	200.545.12	1896 ...	199.609 39 1]
1869 ...	148.799.28	1897 ...	119.985 88
1870 ...	68.750.30	1898 ...	172.224.17
1871 ...	50.951.67½	1899 ...	196.056.31½
1872 ...	57.526 78½	1900 ...	168-202.21
1873 ...	22.154 73½	1901 ...	168.181.86½
1874 ...	75.458.93½	1902 ...	189.219.26½
1875 ...	106 894.38½	1903 ...	180.099.71½
1876 ...	151 562 52	1904 ...	238 446.91
1877 ...	200.396.45	1905 ...	246 237.56
1878 ...	245.297.07	1906 ...	288.580.27
1879 ...	236.288.81	1907 ...	220.459.15½
1880 ...	153 345.14	1908 ...	381.203.78½
1881 ...	175.888 44	1909 ...	353 431.72
1882 ...	84.542.68	1910 ...	350.848.00 2]
1883 tot en met 1894		1911 ...	324 081.00 2]
geen sub. uitgekeerd.		1912 ...	424.674.00 2)

Zooals hiervoren is medegedeeld, is bij deze Memorie een Nota van Wijziging overgelegd. De ondergeteekende veroorlooft zich voor zooveel noodig te verwijzen naar de daarbij gegeven toelichtingen met betrekking tot de in die nota vervatte wijzigingsvoorstellen.

De Minister van Koloniën,

TH. B. PLEYTE.

1) Voorschot.
2) Voorloopige cijfers.

Nota van Wijzigingen.

Toelichtingen.

Onderartikelen 1, 4, 6, 34, 47, 65 en 83. De wijziging van de raming van deze artikelen houdt verband met de nadere regeling van de traktementen der rechterlijke ambtenaren op Curaçao, van den administrateur van financiën, den gouvernementssecretaris en den directeur van openbare werken en met de regeling der traktementen van de ondergeschikte ambtenaren. Voor zooveel noodig verwijzend naar hetgeen dienaangaande in de Memorie van Toelichting bij het wetsontwerp is medegedeeld, kan de ondergeteekende daaraan nog toevoegen, dat de door den Gouverneur bij suppletoire begrooting bij den Kolonialen Raad aangevraagde kredieten om tot verhooging van de traktementen der bedoelde rechterlijke ambtenaren en hoofdambtenaren in 1914 te kunnen overgaan, door het genoemd college zijn toegestaan. De bedoeling is om aan de betrokkenen met ingang van 1 Januari 1914 één eerste periodieke traktementsverhooging toe te kennen.

Ten aanzien van de traktementsverhooging der ondergeschikte ambtenaren heeft de ondergeteekende zich kunnen vereenigen met het nader voorstel van den Gouverneur om, met wijziging van de bestaande traktementsregeling door verhooging van de minima en maxima, aan allen met 1 Januari 1914 eene periodieke verhooging van traktement te verleenen, met dien verstande dat volgende verhoogingen zullen kunnen ingaan op de data, waarop door ieder ingevolge de bestaande regeling, aanspraak op verhooging zou worden verkregen. In verband met deze voorgenomen regeling zijn de ramingen van de hoogergenoemde artikelen 1, 47 en 83, waarbij kredieten zijn toegestaan voor traktementen van ondergeschikte ambtenaren, verlaagd, omdat die ramingen, ingevolge het eerste, voorloopig overgenomen voorstel van den Gouverneur, berekend waren naar de maxima der traktementen volgens de bestaande regeling. Art. 65, waarbij o. a. het krediet voor het traktement van den klerk op Bonaire is uitgetrokken, was volgens de eerste raming niet verhoogd, omdat de titularis reeds het genot heeft van het maximum-traktement. Daar hij, volgens de thans voorgenomen regeling, vermeerdering van inkomen verkrijgen kan, is de genoemde post met f 150 verhoogd.

Onderartikelen 15, 51, 69, 86, 104 en 121. Na de indiening van het wetsontwerp is nog van den Gouverneur het voorstel ontvangen om ook de traktementen van de onderwijzers der openbare scholen te verhoogen. Reeds vroeger had zich de noodzakelijkheid van verhooging van de onderwijzerstraktementen doen gevoelen. Gelden uit den aard der zaak ook voor hen dezelfde motieven, die voor verhooging van de traktementen der hoogerbedoelde ambtenaren pleiten, ten aanzien van de onderwijzers is bovendien gebleken, dat het uiterst moeilijk is om tegen de bezoldigingen, zooals die thans zijn vastgesteld, hier te lande de beschikking te verkrijgen over geschikte leerkrachten voor den dienst in de kolonie. Op grond van een en ander bestond dezerzijds dan ook geen bezwaar tegen het voorstel van den Gouverneur. Daarop zijn aan den Kolonialen Raad bij suppletoire begrooting de vereischte kredieten aangevraagd om in 1914 de voorgenomen nieuwe regeling tot stand te kunnen brengen. De Gouverneur heeft daaraan ook toegevoegd het voorstel om het inkomen van den schoolopziener, dat thans f 1500 bedraagt, met f 500 te verhoogen met het oog op de geringheid der bezoldiging en op de toeneming der werkzaamheden van den schoolopziener. Beide voorstellen zijn door den Kolonialen Raad aangenomen.

Onderartikelen 16, 52, 70, 87, 105 en 122. De verhooging met f 14500 van de subsidiën voor het bijzonder onderwijs, waarvan sprake is in de Memorie van Toelichting, is in de begrooting van het loopend jaar in een afzonderlijk artikel opgenomen. Zooals uit den uitgewerkten en toelichtenden staat der begrooting blijkt, zijn de kredieten wegens onderwijssubsidiën op den grondslag van de vroegere regeling, bij de bovengenoemde artikelen uitgetrokken. Deze kredieten zijn thans naar hunne verhouding tot het voormeld bedrag van f 14500 verhoogd.

Onderartikel 18. De raming voor 1914 werd aanvankelijk f 650 hooger gesteld, n.l. f 250 en 400 wegens verhooging van het traktement respectievelijk van den loods en van den adsistent-loods, een en ander gelijkstaande met het bedrag van respectievelijk *een* en *twee* periodieke verhoogingen. Zooals in de Memorie van Toelichting is medegedeeld, had de ondergeteekende geen bezwaar tegen traktementsverhooging ook voor deze ambtenaren, mits met behoud van het stelsel van periodieke verhooging, in welk geval in 1914 een eerste verhooging zal kunnen worden toegekend. Na de Gouverneur ter zake gepleegd nader overleg is de voormelde raming met f 200 verlaagd; beide loodsen zullen in 1914 dus één eerste periodieke verhooging van traktement verkrijgen.

Onderartikel 19. Blijkens het ter zake in de Memorie van Toelichting medegedeelde, is van de voorloopig voorgestelde begrooting afgevoerd het pro memorie daarin opgenomen krediet voor de aanschaffing van een motorboot voor den loods en quarantaine dienst, in verband met het voornemen om de boot nog in dit jaar aan te schaffen. Later is echter gebleken, dat de reeds bestelde boot eerst in 1914 zal kunnen worden geleverd. Betaling van de boot ten laste van het dienstjaar 1913 is dus onmogelijk en het is dus noodig art. 19 van de begrooting voor 1914 met de kosten van aanschaffing van de bedoelde boot ad f 6335 rekening te houden.

Bij de voormelde Memorie is verder medegedeeld, dat het juiste bedrag der kosten van aanschaffing van een motorsloep voor den Gouverneur, waarvoor bij art. 19 slechts pro memorie was melding gemaakt, bij deze nota van wijzigingen zou worden genoemd. Volgens intusschen verkregen inlichtingen zullen die kosten omstreeks f 5000 beloopen.

In verband met het vorenstaande is de raming van art. 19 op f 11335 gesteld. De omschrijving van den post is eenigszins verruimd, omdat ook rekening gehouden moet worden met uitgaven, welke, in verband met de aanschaffing, zouden kunnen geschieden b.v. reiskosten van deskundigen, die keuringen moeten verrichten, e.d.

Onderartikel 24. De kosten van onderhoud van loodsbooten kunnen, blijkens de omschrijving van art. 24 hieruit gevonden worden. Aangezien de loodsdienst thans alleen van roeibooten gebruik maakt, zal bij aanschaffing van een motorboot voor dien dienst ook rekening zijn te houden met de uitgaven voor benoodigde brandstof. Verder zal ook moeten worden gedacht aan de kosten van onderhoud, enz. van de motorsloep van den Gouverneur, die tot nu toe, naar de ondergeteekende meent ten onrechte, ten laste van de Nederlandsche Staatsbegrooting zijn gebracht. Ook die kosten zullen voorloopig, d. w. z. totdat in de Kolonie eene nadere regeling zal zijn getroffen, uit voormeld artikel kunnen worden gekweten. In verband met een en ander is de raming daarvan met f 1000 verhoogd, terwijl omtrent eene betere regeling met den Gouverneur in overleg zal worden getreden.

Onderartikel 26bis. De Gouverneur heeft bij suppletoire begrooting een krediet van f 600 aangevraagd als bijdrage in de kosten van opleiding van twee jongelieden aan de geneeskundige school te Paramaribo. De bedoeling met het toekennen van zoodanige bijdrage is om ten behoeve van Curaçao de beschikking te verkrijgen over geneesheeren voor de armenpraktijk in de kolonie. Er is daar telkens gebrek aan geneesheeren voor de kleineren eilanden en voor de buitendistricten op het hoofdeiland, en nu de opleiding tot districtsgeneesheer voor Suriname is opgeheven, zal het in de toekomst zeer moeilijk gaan de beschikking over doktoren voor de bedoelde diensten te verkrijgen,

In Suriname is echter de gelegenheid blijven bestaan om voor geneesheer te worden opgeleid en de Gouverneur van Curaçao wenscht van die gelegenheid gebruik te maken om zich van eenige krachten voor den geneeskundigen dienst in die kolonie te verzekeren.

De Koloniale Raad heeft de hoogerbedoelde suppletoire krediet-aanvrage goedgekeurd. Daar de ondergeteekende zich met het voorstel vereenigen kan, wordt het bedoeld krediet in het wetsontwerp opgenomen.

Onderartikel 26ter en 1ᵃ „v" (*nieuw*) sub Curaçao *B. Inkomsten van onderscheiden aard.* Hoewel de Kolonie, zooals uit de omschrijving van vermelde posten blijkt, geen voordeel uit het daarbij genoemd onroerend goed zal trekken noch offers daaraan zal hebben te brengen, zijn, eenerzijds, de kosten van beheer en onderhoud, zoomede de uitkeering van de netto opbrengst, — en, anderzijds, de bruto opbrengst van het goed te beschouwen als uitgaven en ontvangsten, voortspruitend uit het domeinbezit der kolonie, welke behooren te worden opgenomen in de koloniale huishoudelijke begrooting. Het beloop van de uitgaven en van de ontvangsten zullen tegen elkander opwegen: beide posten zullen daarom pro memorie kunnen worden opgenomen.

Onderartikel 42. Volgens de uiteenzetting van de kosten der havenverbetering opgenomen in de Memorie van Toelichting bij het wetsontwerp tot verhooging van de Curaçaosche begrooting voor 1913 (Gedrukte Stukken 1912–1913—**294** no. 4), was oorspronkelijk verondersteld, dat een som van f 72 000 van het voor het werk geraamd totaal bedrag van f 242 000 in 1914 benoodigd zou zijn voor de voltooiing van de havenverbetering in dat jaar.

In de Memorie van Toelichting bij het onderwerpelijk wetsontwerp is medegedeeld, dat bij de samenstelling van de ontwerp-begrooting voor het a. s. jaar in Curaçao wel de verwachting bestond, dat het werk nog in 1913 ten einde zou kunnen worden gebracht, maar dat men het voorzichtiger achtte om, met het oog op eventueelen tegenslag, rekening er mede te houden, dat in 1914 eventueel nog uitgaven zouden zijn te doen.

Blijkens het in de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag nopens het wetsontwerp medegedeelde heeft men inderdaad met tegenslag te kampen gehad, waardoor de voortgang van het werk is vertraagd, zoodat de voltooiing er van eerst in 1914 kan worden tegemoet gezien. In verband daarmede is de raming van art. 42 gesteld op het hoogergenoemd bedrag van f 72.000, dat aanvankelijk gereserveerd was om in 1914 te worden verwerkt.

Onderartikel 96. In zake de verhooging van het inkomen van den Gezaghebber van St. Eustatius is met den Gouverneur van Curaçao nader overleg gepleegd. Uit de van dien bewindsman ontvangen mededeelingen is het den ondergeteekende gebleken, dat het allezins met de billijkheid is overeen te brengen om de aan den titularis toegedachte personeele toelage, waarvan het beloop door den Kolonialen Raad van f 1000 op f 500 was teruggebracht, weder op f 1000 te stellen. Ten deze moet, naar de ondergeteekende meent, niet alleen rekening gehouden worden met de verdiensten van den bedoelden titularis met betrekking tot de bevordering van de katoencultuur op voormeld eiland, maar ook met de omstandigheid, dat prijs gesteld wordt op het behoud van de leiding der cultuur in handen van den heer VAN GROL totdat zij een meer voldoenden graad van ontwikkeling zal hebben verkregen. Met het oog hierop heeft de ondergeteekende gemeend niet te mogen blijven vasthouden aan zijn aanvankelijk inzicht, dat met eene toelage van f 500 zal kunnen worden volstaan, maar stelt hij thans voor de toelage op f 1000 te bepalen.

Onderartikel 132. De raming is samengesteld uit de volgende bedragen:

Toelagen van den adviseur voor visscherijzaken	f 4 500
Toelage voor huishuur	860
Reis- en verblijfkosten	540
Bureelkosten, onderhoud van materieel en inventaris; loon van een bureelbediende	200
Opslag en vervoer van visscherijproducten	4 650
Voortzetting van kweekproeven	50
	f 10 300

In de Memorie van Toelichting is medegedeeld, dat de Gouverneur van Curaçao gemachtigd was om nog een korten tijd een proef te nemen met de exploitatie van het koelhuis voor visch op Aruba en met het vervoer van koel gehouden visch naar Curaçao, ten einde gegevens te verzamelen voor de beoordeeling van de commercieele resultaten van die exploitatie in verband met het denkbeeld om tot eene ontwikkeling van het visscherijbedrijf op dien grondslag te geraken.

Het voor den opslag en het vervoer van visscherijproducten geraamd bedrag is berekend op eene eventueele voortzetting van de onder-

neming, indien de proef tot een gunstig resultaat leidt, totdat zij in andere handen kan overgaan. In verband hiermede is aangenomen, dat nog gedurende het geheele jaar 1914 over de diensten van den adviseur voor visscherijzaken zal moeten worden beschikt."

KOLONIALE RAAD.

Verordening tot het geven van waarborgen van buiten huwelijk geboren kinderen, opdat hun het noodige voor hun onderhoud en hunne opvoeding niet worde onthouden.

Voorloopig Verslag.

Het Afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen.

Allereerst werd geklaagd over de al te sobere toelichting en men meende, dat bij een ontwerp, waardoor zoo zeer ingegrepen wordt in de bestaande maatschappelijke toestanden, eene breedvoeriger motiveering niet had mogen ontbreken, al was het maar, dat de toelichting van het oorspronkelijke ontwerp in Nederland eenigszins was weergegeven.

Men kan met de geheele memorie van toelichting, behoudens de 2de alinea, eens zijn en toch van oordeel wezen, dat het ontwerp niet deugt voor Curaçao. Tegen het beginsel der voordracht bestond dan ook bij niemand eenig bezwaar; slechts was men van oordeel, dat voor de Curaçaosche samenleving dit ontwerp niet kon aanvaard worden. Vooreerst ziet men hier, dat de personen, die daartoe in staat zijn, ook voor hunne buitenechtelijke kinderen in den regel zorg dragen, en tegen hen, die deze financieele verplichtingen niet op zich nemen, kunnen, zal men met de voorgestelde regeling toch niets vermogen. Resten de menschen, die wel kunnen, maar niet willen. Hun aantal achtte men uiterst gering, te gering om de voorgestelde maatregelen te wettigen. Immers werd ook chantage gevreesd.

Algemeen was men van oordeel, dat het vermoeden van vaderschap hier aan een strenger bewijs dient gebonden te worden.

Men twijfelde of het in het ontwerp voorgestelde verhaal op den vader van het natuurlijk kind in de praktijk tot eenig resultaat zal leiden. In het kort vreesde men, dat tengevolge van al deze bezwaren de wet een doode letter zou blijven.

Intusschen waren er zeer enkele leden, die, niettegenstaande hunne bezwaren, de voordeelen, die zij van de verordening verwachtten, zoo belangrijk achtten, dat zij hunne stem daaraan, kon het zijn in ook door hen gewenschten gewijzigden vorm, zouden geven.

Met het oog op al deze bezwaren wenschten de Afdeelingen vrij algemeen het Bestuur beleefdelijk in overweging te geven het ontwerp in te trekken.

Naschrift van de Redactie.

Een wettelijke regeling, zooals door den Gouverneur voorgesteld in het Ontwerp, is reeds sinds jaren van kracht in vele beschaafde landen van Europa. Toen zij zou ingevoerd worden in Nederland, kon Mr. NELISSEN openlijk verklaren, dat zij met het meeste succes werkte in Engeland, Duitschland, Oostenrijk, België en Zwitserland. Zijn de toestanden op Curaçao nu zóó exceptioneel te noemen, dat dergelijke verordening hier geen nut zou stichten?

Zeker, vrij algemeen wordt hier voor het onderhoud der natuurlijke kinderen gezorgd, maar daar zijn toch ook gevallen waarin dit niet gebeurt. En deze gevallen konden dan toch, door een wettelijke regeling als wordt voorgesteld, verminderen. Dat zou al iets gewonnen zijn, want voor de eer en den goeden naam onzer Kolonie is het een onafwijsbare eisch, dat het getal onechte kinderen heel veel afneme. Die zoogenaamde „bestaande maatschappelijke toestanden" mogen en kunnen zoo niet langer blijven. Daar *moet* van overheidswege worden ingegrepen.

Het verstrekken van het onderhoud voor de onechte kinderen mag toch niet beschouwd worden als een wettelijke vrijbrief voor buitenechtelijk verkeer, of een geruststelling voor schepeling, of havenarbeider om zich de weelde van een dubbel huisgezin te permitteeren, zeer ten nadeele van zijn eigen gezin!

Een gerechtelijk onderzoek en de daarop volgende openbaarheid zal medewerken om bij den man het verantwoordelijkheidsgevoel te versterken, en, de vrees voor publieke schande te vermeerderen. Algemeen zal dan meer en beter begrepen worden, dat kinderen buiten echt geboren, geboren worden tegen den wil der maatschappij en tegen de sociale orde door God zelven gesteld. Wanneer de vader verplicht wordt: zijn natuurlijke kinderen, niet maar van tijd tot tijd wat toe te stoppen, maar ze volledig te onderhouden, zal het getal ongehuwde vaders en moeders van zelf verminderen. Wat toch heet nu dikwijls de moeilijkheid, dat men niet trouwen kan? De bewering, dat men geen huishouden kan onderhouden. Maar als voor elk kind het volledig onderhoud moet worden verstrekt, zal een geregeld huisgezin misschien nog goedkooper kosten.

Men vreest chantage.

Volgens Mr. NELISSEN en den Heer VAN NIEROP heeft de alimentatieactie in de praktijk hoegenaamd tot geen misbruiken aanleiding gegeven, althans tot geen misbruiken van beteekenis. Deze wet stelt den man, die buitenechtelijke gemeenschap zoekt, volstrekt niet in slechtere conditie. De fatsoenlijke man, die zich niet beweegt op dit verboden terrein, zal van chantage geen last hebben. Wel misschien degeen, die bekend staat zich geregeld daarop te bewegen, maar dan heeft hij zijn verdiende loon.

Wij achten het hoog noodig, dat aan den schaamteloos voortwoekerenden kanker van het buitenechtelijk verkeer althans eenige hindernissen in den weg worden gelegd, en wij prijzen het in Mr. NUIJENS, dat hij beproefd heeft deze wonde plek in onze maatschappij wat uit te branden en te zuiveren.

Mocht dit Ontwerp geen Verordening worden, dan hopen wij, dat toch op andere wijze zal getracht worden het zedelijk peil onzer maatschappij te verhoogen door verlaging van het te hooge getal buitenechtelijk geboren kinderen.

Tarief voor de Pontjes

Voorloopig Verslag.

Het Afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Algemeen werd het ontwerp gunstig ontvangen. Men hoopte, dat de thans ontworpen regeling in de praktijk meer levensvatbaarheid zou hebben dan de bestaande, waartoe ook op de medewerking van het publiek gerekend dient te worden.

Over het algemeen vond men de ontworpen tarieven hier en daar wat hoog en [illegible] van oordeel, dat [illegible]n, dat het ontwerp, waar het over het vervoer van goederen handelt, alleen zoogenaamd „passagiersgoed" bedoelt en niet lading of vrachtgoed.

Verder meende men, dat de gelegenheid moest worden gegeven, gelijk die thans [illegible] praktijk bestaat, om bij [illegible] over de haven van ten minste 10 personen 1 cent per persoon te betalen.

Berichten uit de Kolonie.

Kerkelijke Berichten.

Over de particuliere audiëntie van Mgr. VUYLSTEKE ten paleize vernemen wij nog het volgende: Monseigneur was gekleed in de witte toog en droeg den zwarten mantel, zooals Z.D.H. hier gewoonlijk officieel verschijnt buiten de kerkelijke plechtigheden. Daar de Bisschoppen in Nederland de zwarte toog dragen met paarse sjerp en knoopjes, en de Apostolisch Vicaris ook in deze kleeding reist, moest Monseigneur eerst zijn intrek nemen bij een familielid van Pastoor TEN BRINK om zijn officieel gewaad aan te trekken. Een der voornaamste Katholieke families uit Den Haag had een auto ter beschikking gesteld van Monseigneur, waarmede ook naar het Paleis werd gereden. Aldaar aangekomen werd onze Bisschop ontvangen overeenkomstig zijn hooge waardigheid en door Graaf DUMONCEAU, de oudste der Katholieke kamerheeren van de Koningin, naar de antichambre geleid, waar Monseigneur zich van zijn pels kon ontdoen en zich verder gereed maken voor de audiëntie. Pater TEN BRINK, een broer van den Pastoor van de Playa, vergezelde den Bisschop als secretaris.

De audiëntie droeg een zeer intiem karakter. Het werd Monseigneur vergund tegenover Hare Majesteit plaats te nemen, terwijl Z. K. Hoogheid, de Prins, iets dichter bij de Koningin gezeten was. Hare Majesteit was allervriendelijkst en hoogst minzaam. Volkomen op de hoogte van alles wat hier gebeurt, informeerde de Koningin, naar de hoedenindustrie, den damaanleg, de sisal-cultuur, de katoenaanplanting op St. Eustatius, de phosphaat-ontginning, de havenverbetering etc. etc. Hare Majesteit toonde ten volle met de Kolonie mee te leven.

De audiëntie duurde ruim een kwartier, waarna Monseigneur hoogst voldaan, weer uitgeleide werd gedaan.

⁂

Zondagmiddag is met de *Estelle* de Zeereerw. Heer A. G. ELLIS, Pastoor van Sta. Cruz op Aruba, hier aangekomen om een paar weken bij zijn familie door te brengen. Wij heeten ZEerw. hartelijk welkom.

⁂

Hedenmiddag vertrekken met de *Estelle* de Eerw. Zusters Dominikanessen, CELINA en VALERIA met bestemming voor St. Martin.

De laatstgenoemde Zuster heeft gisteren en vandaag met goed succes examen afgelegd als onderwijzeres 3e klas. Onze gelukwenschen en voorspoedige reis!

„Apollo".

Bovengenoemde Rederijkerskamer zal hedenavond met medewerking van het „Curaçaosch Philharmonisch orkest" een uitvoering geven in het gebouw Curaçaostr. No. 42, ten bate van het Protestantsche Weezenfonds.

Drie tooneelstukjes zullen er worden opgevoerd. Wij wenschen den Spelers veel succes en bedanken beleefd voor de ons vriendelijk gedane uitnoodiging.

Journalistiek.

Wij maakten deze week kennis met een nieuw weekblad „DE PERS", uitgegeven door „Luctor et Emergo", Amalia van Solmsstr. No. 2—4 Den Haag. Dit blad stelt tot doel wekelijks de meest belangrijke artikelen geheel of gedeeltelijk over te nemen uit de organen van elke richting, zonder eenig commentaar.

Wij zullen voorloopig in ruil treden met dezen nieuwen collega om nader met hem kennis te maken.

LA GAZETTE DE HOLLANDE verraste ons met een Engelsch Bijvoegsel. Wij verheugen ons over dezen uiterst praktischen maatregel; nu wordt *La Gazette* zeker overal gelezen. Ook Curaçao zal daarbij winnen, want wij begroeten in LA GAZETTE een behulpzamen vriend, die zorgt, dat Curaçao en zijn haven over de geheele wereld bekend wordt.

Regen.

De regen, welke verleden week verwacht werd, is gekomen, God zij dank. Het regende op z'n Hollandsch den heelen morgen en voormiddag van Zondag, dan weer zacht, dan weer hard. Op het fort werd 44.8 mM. gemeten.

Vanmorgen schoten er weer een paar vinnige vlagen uit de lucht. Zoo gaat 't goed, en kan er nog wat terecht komen van den oogst.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen: een wandkalender van SINGER's Naaimachine, en een Kanaalkaart en relief van F. W. DEVOE & C. T. RAYNOLDS Co.

Aan de Heeren Agenten dezer firma's onzen beleefden dank.

Een jacht.

Mr. E. C. B[illegible]CT is ons weder eens komen bezoeken met zijn prachtig stoom[illegible]. Donderdag middag bracht hij met eenigen zijner gasten een bezoek aan den Gouverneur, en ontving den Gouverneur met zijn Adjudant des avonds aan boord.

We zijn blij met de komst van deze toeristen, maar het zijn toch niet je ware. De groote stoomjachten der Hamburg-Amerika Lijn moeten weer hier komen en die blijven nog altijd weg.

Onze financien.

't Gaat goed; 't gaat zeer goed! Oorspronkelijk waren de inkomsten voor het eiland Curaçao geraamd op f 511,250 en nu bedragen de werkelijke inkomsten van het hoofdeiland, voor zoover reeds bekend, de belangrijke som van f 669,962,36½. Ruim anderhalve ton over!

Officieele Berichten

Aan den kweekeling aan de openbare school op St. Eustatius, M. W. T. Cruger is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Het door den Gezaghebber van Bonaire aan den opzichter bij den vuurtoren te Boca Spelonk aldaar H. T. Jonkheet, tot herstel van gezondheid verleend verlof van veertien dagen is door den Gouverneur goedgekeurd.

De onderwijzer 3de klasse op Bonaire N. H. Henriquez is naar St. Eustatius gedirigeerd en tijdelijk geplaatst aan het hoofd der openbare lagere school aldaar.

Aan den Gezaghebber van St. Eustatius, G. J. van Grol is tot herstel van gezondheid een jaar verlof naar Nederland verleend.

Aan den Havenmeester en Loods alhier C. B. Debrot is tot herstel van gezondheid een maand verlof verlenging verleend.

Het door den Gezaghebber van Aruba aan den loods te St. Nicolaasbaai F. de Paula Croes verleend verlof tot herstel van gezondheid is door den Gouverneur met veertien dagen verlengd.

De heer W. A. Jonkheer Jr. is eervol ontheven van de hem opgedragen werkzaamheden in verband met de triangulatie en topografische opname van de eilanden St. Martin N. G. en St. Eustatius.

Het Kol. Weekblad

schrijft:

De heer G. J. Van Grol, gezaghebber van St. Eustatius, tevens voorzitter van den Raad van Justitie voor St. Eustatius en Saba, en kantonrechter, heeft tot de Tweede Kamer een adres gericht met verzoek hem een personeele toelage van f 1000 toe te kennen.

Het vorige jaar is een post op de begrooting, om den heer Van Grol een vermeerdering van salaris te geven, door de Koloniale Staten afgestemd; wij hopen, dat de Tweede Kamer termen zal vinden om aan het verzoek van den heer Van Grol te voldoen en aldus hem voor St. Eustatius te behouden, dat hij door zijn krachtig optreden tot een zekeren graad van welvaart heeft gebracht. De salarissen in W.I. zijn werkelijk laag en komen niet in vergelijking met Oost-Indië; werkelijk bekwame ambtenaren moet men trachten te behouden door een salaris, evenredig aan hunne verdiensten."

In de Nota van Wijz. werden de 1000 Gld. reeds toegestaan.

Het Paaschfeest.

De „Romeinsche correspondent van de „Köln. Volkszeitung" schrijft o.m.:

Volgens mededeelingen van welingelichte zijde, zijn in kerkelijke kringen te Rome in den laatsten tijd beraadslagingen gevoerd over de mogelijkheid om Paschen op een bepaalden datum vast te stellen. Hoewel men bereid was de zaak ernstig te onderzoeken was men tot een oplossing niet zeer geneigd. Zeer velen hadden ernstige bezwaren tegen deze ingrijpende nieuwigheid, die bovendien in strijd is met het concilie van Nicea.

Van theologisch standpunt heeft men er bezwaar tegen een vasten datum vast te stellen, wijl deze op werkdagen (en niet op Zondagen), zou kunnen vallen.

Bovendien lijkt het niet wenschelijk om practische voordeelen, met een traditie van 2000 jaar te breken. Hoogstens zou de Kerk toe kunnen overgaan den Paaschdag op den eersten of tweeden Zondag van April te bepalen, maar ook dit is niet waarschijnlijk, in de naaste toekomst althans zeker niet.

Staatscommissie voor het onderwijs.

De „Telegraaf" meldt:

Wij hebben reeds bericht, dat in de staatscommissie voor het onderwijs-vraagstuk de leiders der verschillende politieke fracties in de Tweede Kamer zullen zitting hebben. Dat zijn de heeren jhr. mr. A. F. de Savornin Lohman (Christ.-Hist.), mr. dr. W. H. Nolens (Kath.), C. van der Voort van Zijp (Anti-Rev.), mr. Th. H. de Meester (Unie-Lib.), dr. D. Bos (Vrijz.-dem.), mr. M. Tydeman Jr. (Vrij-Lib.) en mr. P. J. Troelstra (Soc.-Dem.). Thans vernemen wij, dat behalve deze leiders, van iedere fractie nog een tweede vertegenwoordiger zal worden opgenomen, die meer speciaal worden gekozen als onderwijsdeskundigen. Als zoodanig zullen uitgenoodigd worden de heeren J. van der Molen (Anti-Rev.), Th. M. Ketelaar (Vrijz.-Dem.), A Roodhuijzen (Unie-Lib.) en K. ter Laan (Soc-Dem.). Over de andere personen wordt nog overleg gepleegd.

Marktbericht

van den

Curaçaoschen Handelsbond.

Van 23 Januari 1914.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.		—
ZOUT per vat van 150 K.G.		f 0.80
DIVIDIVI per K.G.		„ 0.05½
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.		„ 0.60
id. per KG. 2e kw.		„ 0.50
HUIDEN per K.G.		„ 0.75
GEITENVELLEN per K.G.		„ 1.10
WOL per K.G.		„ 0.12
SCHAPENVELLEN per stuk		„ 0.55
BEENDEREN per K.G.		„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.		„ 0.05
STROOHOEDEN (hipipjapa).		
Kwaliteit No. 1 per dozijn		„ 3.62½
„ „ 1 (gebleekt) „ „		„ 3,75
„ „ 2 „ „		„ 5.25
„ „ 3 „ „		„ —
„ „ 3 „ „		„ —
„ „ 4 „ „		„ 7.—
„ „ 5 „ „	OLA	„ —.
„ „ 6 „ „		„ 8.50
„ „ 7 „ „		„ 9
„ „ 8 „ „	OLA	„
„ „ 9 „ „		„ 12.50
„ „ 10 „ „	OLA	„ 12.
„ „ 11 „ „		„ —
„ „ 12 „ „	OLA	„ 15
„ „ 13 „ „		„
„ „ 14 „ „	OLA	„
„ „ 15 „ „		„

Ratten.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd:

121 ratten.

Muziekuitvoering.

PROGRAMMA.

Zondagavond om 7.30 uur Overzijde.

1 Victoria Marsch (1e uitv.) Creutzfeld
2 Procida Ouverture (1e uitv.) F. Andrieu
3 Der Kino Koningin Walzer (1e uitv.) J. Gilbert
4 Fantaisie sur Tosca G. Puccini
5 Fahnen Hoch Marsch (1e uitv.) Reckling
6 Selection sur Rigoletto G. Verdi
7 Poule Symphonique Polka imitative Vincent
8 Carmelita Danza J. Campos

Van Verre en van Nabij.

Opening van het Panama-kanaal voor de scheepvaart.

Volgens eene mededeeling van den hoofdingenieur van het Panamakanaal aan de Kamer van Koophandel te San Francisco, in November jl. gedaan, was het kanaal in het begin van die maand gevuld met water, ter diepte van 31 Eng. voet, terwijl zoowel aan de zijde van den Atlantischen als aan die van den Grooten Oceaan een paar sluizen gereed waren; de baggermachines zijn daar reeds door gepasseerd om in de Culebra-doorgraving te komen. Het kanaal is echter in de doorgraving over eene lengte van 600 Eng. voet geblokkeerd door de Cuchracha aardverschuiving. Naar men meent, zijn 2 millioen kubieke yards verschoven. De baggermolens zijn echter druk aan den arbeid, en indien deze 500.000 kub. yards per maand opruimen, dan zullen toch vier maanden noodig zijn om deze werkzaamheden te voltooien, indien tenminste geene nieuwe aardverschuivingen plaats vinden. Moeilijk is het te zeggen, met het oog op bovengenoemde aardverschuivingen, wanneer het kanaal voor de scheepvaart geopend zal kunnen worden; men hoopt echter in Januari of Februari. De bedoeling is om het eerst het kanaal te laten passeeren een van de groote Panama Railroad-stoomschepen.

Het Poolschip de *Fram*, dat reeds sinds October in Colon heeft liggen wachten om het eerst door het Kanaal te varen, is er eindelijk van door gegaan en de Straat van Magelhaen gepasseerd, op route naar San Francisco.

Zoo heel zeker schijnen de autoriteiten dus niet te zijn op de spoedige opening van het Kanaal.

Ook werden deser dagen de nieuwe Panama-schandalen onthuld; bij den aanleg van den spoorweg werden millioenen niet verantwoord.

De Amerikaantjes zijn er nog lang niet met hun kanaal!

Brand in Demerara.

Tengevolge van een ongeluk met vuurwerk gebeurd brak half December een hevige brand te Demerara in de Lombardstreet uit.

De geheele straat brandde uit, en er bestond gevaar dat de naburige straat ook zou aangetast worden; doch door het flink optreden der brandweer wist men dit gevaar te beletten.

De schade moet groot zijn; ook zijn er menschenlevens te betreuren.

De laatste mail bracht ons uitvoerige berichten over den brand te Demerara, welke den 23sten Dec. jl. woedde.

Het begin van den brand was eene explosie in den winkel van Chin-A-Yong, die aan den eigenaar en eenige andere personen, die in den winkel waren het leven kostte.

Onmiddelijk hierop sloegen de vlammen naar buiten en tastten de belendende gebouwen aan met het gevolg dat binnen een korten tijd geheel de Lombardstreet in vlammen opging, van hier sloegen de vlammen naar de naburige straat over, zoodat door dezen brand een geheell blok straten van Demerara in de asch is gelegd.

De materieele schade is enorm. Men schat dat de beide plaatselijke brandwaarborgmaatschappijen, nl. „The Hand-in-Hand” en de „B. G. Mutual” respectievelijk betrokken zijn voor plm. 200.000 en 150.000 dollars; terwijl de Lloyds ongeveer een 100 duizend dollars zullen uit te keeren hebben voor suiker die door den brand te niet is gegaan. 't Ergste is dat men een 23 menschenlevens te betreuren heeft; ten minste tot op den 27n Dec. was dat aantal lijken gevonden en de meeste onherkenbaar verminkt; zoodat identificeeren niet mogelijk was.

't Is te begrijpen, dat de consternatie in Georgetown boven alle beschrijving was. De opwinding, de schrik die er heerschte, toen men den omvang van het ongeluk zag en bemerkte welke vorderingen de brand maakte, moeten niet terug te geven zijn.

Een oogenblik meende men dat de heele stad in vlammen zou opgaan. Dat het vuur zoo moeilijk te stuiten was, vindt zijn oorzaak hierin, dat dat gedeelte der stad huis aan huis gebouwd is niet alleen, doch ook dat deze wijk uit oude huizen bestond, die voor een groot deel slecht onderhouden waren en meerendeels uit „shops” bestonden die vele brandbare stoffen bevatten.

Niettegenstaande de verwarring ging het brandbluschwerk vrij vlot. Niet alleen de „fire-brigade” en de burgers, doch ook schepelingen van de ter reede liggende schepen, ja zelfs vrouwen hielpen mede om het woedende, alles verslindende element stop te zetten. En, dat niettegenstaande al die hulp, de brand toch zoo'n omvang heeft genomen, is een duidelijk bewijs hoe hevig het vuur gewoed heeft.

De brandende wijk biedt natuurlijk een wanhopig desolaat gezicht op.

Relletjes in Suriname.

De verhouding tusschen de militairen en de burgers, voornamelijk de Europeesche fuseliers en het mannelijke deel der bevolking, laat veel te wenschen over.

Deze minder goede verhouding leidt meermalen tot ergerlijke tooneelen, die sommige stadsgedeelten in rep en roer brengen tot groote ergernis van alle weldenkenden, die niets te maken hebben met uitspattingen of baldadigheden van brood- of jeneverdronken lieden in casu militairen.

Eigenaardig is het, dat bij de relletjes, die de laatste dagen van het afgeloopen jaar plaats hadden, 't weer de Europeesche fuseliers waren die de helden van den nacht waren.

Omdat een Chinees in de Combé weigerde drank aan twee minderen te verkoopen, werd hem een flesch op het hoofd stuk geslagen. De beambte L. ter assistentie geroepen kreeg een flink pak slaag. Zijn wapen werd hem ontrukt.

Tot zijne hulp kwamen een paar andere beambten opdagen. Meerdere militairen kwamen hunne kameraden helpen, zoodat het ten laatste zoo'n hevige vechtpartij werd, dat zelfs de Proc.-Generaal er op af kwam.

Het spreekt, dat waar de burgers een handje hielpen om de politie te assisteeren tegen de militairen, er harde klappen zijn gevallen.

De beambte H., die ter assistentie kwam, liep een steek wonde op, die hem aan den rand van het graf bracht. Een paar militairen werden ook zwaar verwond.

Dit gebeurde op Oudejaarsavond. Nieuwjaarsdag wilde een 7-tal helden, eveneens fuseliers, weerwraak nemen en drongen het huis van een invalide binnen, mishandelden hem, sloegen eenig huisraad stuk en moesten als wilde dieren worden behandeld, alvorens de rust weer hersteld was.

Deze beide gevallen staan niet op zichzelf.

Den 30n December had een troep fuseliers een burger in de stad gemolesteerd, hem getrapt, gestompt en op den grond geworpen, zoodat hem een kies uit de mond werd geschopt......

Wij schreven, dat de verstandhouding tusschen militairen en burgers veel te wenschen overlaat, dit staat scherp tegenover de houding van de burgers onderling; want in den laatste tijd hoort men betrekkelijk weinig van dergelijke incidenten als de bovenaangehaalde.

De Surinamer.

Buitenland.

Algemeen Overzicht.

De Servische regeering.

Op verzoek van de regeeringspartij heeft minister-president Pasitsj een exposé gegeven van den stand van zaken. Pasitsj wijst daarin op de feiten dat de vrede met Turkije nog niet gesloten is, de kwestie der Orient-spoorwegen nog onopgelost en de vraagstukken betreffende de orthodoxe en Katholieke Kerk nog altijd op een regeling wachten. Verder zijn, noch de Servisch—Grieksche noch de Servisch—Albaneesche grenzen juist vastgesteld.

Op financiëel gebied moet men vooreerst dekking zoeken voor het deficit van 90 millioen van dit jaar en om de begrooting van het volgend jaar sluitend te maken. Verder moet de regeering de middelen vinden voor de verzorging der invaliden.

Bijzonders aandacht verdiend ook de algemeene internationale toestand, welke Servië dwingt, voor alle gebeurtenissen slagvaardig gereed te staan.

Bij de debatten, welke over dit exposé gevoerd werden, spraken alle woordvoeders der regeeringspartij hun volle vertrouwen in de regeering uit en wenschten, dat zij zou aanblijven. Zoo noodig moest de regeering dan maar tot overeenstemming met de jong-radicalen zien te komen.

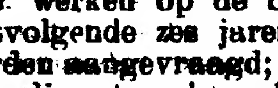
Pasitsj diende toch zijn ontslag in, hetwelk echter door den koning niet werd aanvaard. De oude premier zal derhalve aanblijven.

Alleen de minister van oorlog, generaal Bozanowitsj heeft het veld geruimd, wijl hij niet tot overeenstemming met Pasitsj kon komen. Bozanowitsj verlangde een begrooting van 95 millioen, tenminste het leger tot 95.000 man te versterken. Pasitsj oordeelde deze som te hoog en vond een oorlogsbegrooting van 56 millioen ruim voldoende. „Daardoor zou ik echter maar 51.000 man onder de wapenen kunnen houden verklaarde Bozanowitsj en dat is, naar mijn oordeel, veel te weinig. Om die reden ben ik afgetreden.

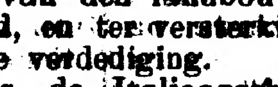
Het heengaan van Bozanowitsj zal de regeering niet veel moeilijkheden bezorgen, integendeel, het zal eerder van goeden invloed zijn op de oplossing van de huidige crisis.

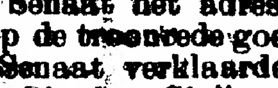
Italie's financien.

Naar Men weet, verkeert Italië in een gunstigen financieelen toestand: het houdt ieder jaar wat over. In de toekomst zal dat wellicht anders worden, de uitgaven nemen sneller toe dan de inkomsten. Onlangs zette de Italiaansche minister van financien de redenen uiteen, welke de oorzaak zijn van de snelle toeneming der openbare uitgaven. Hij stelde in het licht, dat het budget op 30 Juni van dit jaar een overschot gaf van 11 millioen, het hoogste cijfer, dat tot nog toe kon worden bereikt. Voor het loopende jaar wordt op den dienst, na aftrek van alle gewone en buitengewone uitgaven, met inbegrip van die voor Lybis tot een totaal van 36 millioen, 'n overschot van 35 millioen verwacht. Het budget over 1914/15, hetwelk 45 millioen voor Lybië uittrekt, voorziet een overschot van 23¾ millioen.

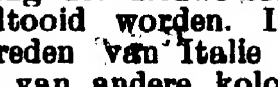
De uitgaven namen in tien jaren tijds met 771 millioen toe, maar zijn geheel gedekt door de toeneming der ontvangsten. Evenwel zullen voor openbare werken op de begrooting der eerstvolgende zes jaren 900 millioen worden aangevraagd; dan wordt de verhouding tusschen uitgaven en inkomsten minder gunstig. In het slot zijner rede kondigde de minister maatregelen aan ten gunste van de middelbare scholen, van de openbare werken, van den landbouw en de nijverheid, en ter versterking van de nationale verdediging.

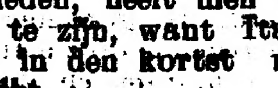

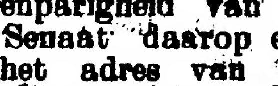
Evenals de Italiaansche Kamer heeft de Senaat het adres van antwoord op de troonrede goedgekeurd. In den Senaat verklaarde eveneens minister Di San Giuliano, dat uit latern oogpunt door de verovering van Lybië een der grootste waagstukken voor Italië is opgelost. De bevrediging der nieuwe kolonie moet nog voltooid worden. Indien men het optreden van Italie vergelijkt met dat van andere koloniseerende mogendheden, heeft men reden om voldaan te zijn, want Italië heeft zijn doel in den kortst mogelijken tijd bereikt.

Met eenparigheid van stemmen nam de Senaat daarop een motie, waarin het adres van antwoord werd goedgekeurd, aan. De senatoren stonden op van hun zetels en riepen: leve de Koning, leve Savoie, leve de monarchie!

HAVEN-NIEUWS.

VAN 17 JAN. — 31 JAN.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Juno	D. Klok	21 Jan.	Amsterdam	21 Jan.	Colón
Jan v Nassau	R Wagemaker	20 „	Amsterdam	20 „	New-York
Progreso	S Biermann	19 „	New-York	19 „	Maracaibo
Merida	A Johanson	19 „	Maracaibo	19 „	La Guayra
Merida	A Johanson	21 „	La Guayra	22 „	Maracaibo
Progreso	S Biermann	24 „	Maracaibo	24 „	New-York
Philadelphia	H Highborn	22 „	New-York	22 „	La Guayra
Lod v Nassau	P de Graaff	25 „	New-York	26 „	Amsterdam
Juno	D. Klok	26 „	Colón	26 „	Amsterdam
Philadelphia	H Highborn	28 „	La Guayra	28 „	New-York
Merida	A Johanson	28 „	Maracaibo	28 „	Maracaibo
Maracaibo	G W Goodman	31 „	New-York	31 „	Maracaibo
Fred Hendrik	H J v d Goot	31 „	Amsterdam	1 Febr	New-York
Schwarzwald	R Rauschenpl.	17 Jan.	Pto Colombia	18 Jan.	Hamburg
Counsellor	Westhorp	18 „	Liverpool	19 „	Cienfuegos
Fonsberg	Zachariasen	21 „	Norfolk	?	Cuba
Oneida	Olsen	22 „	Trinidad	22 „	Colón
Bologna	A Poggi	27 „	Colon	27 „	Colón
Grunenwald	H Brock	28 „	Hamburg	28 „	Colón
Odenwald	C Segebarth	1 Febr	Pto Colombia	3 Febr	Hamburg

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Frieda H	17 Jan.	Pto Rico	*Nelly Johnston*	17 Jan.	Barbados
29 de Agosto C	16 „	Rio Hacha	*Providencia*	17 „	Vela de Coro
Estella H	18 „	Aruba	*Olinda H*	19 „	Sto Domingo
Lady C	18 „	Aruba	*Refugio H*	20 „	Aruba
Refugio H	19 „	Aruba	*Virginia H*	20 „	Vela de Coro
G v d Brandhof	19 „	Rio Hacha	*Estella H*	20 „	Isl Barlovento
Silfide H	19 „	Barbados	*29 de Agosto*	20 „	Aruba
Hirondelle H	19 „	Maracaibo	*Lady C*	20 „	Rio Hacha
Olga Luella C	20 „	Rio Hacha	*Frieda H*	21 „	Maracaibo
Camia H	22 „	Maracaibo	*Olga Luella*	21 „	Aruba
Themis H	22 „	Bonaire	*Garcia H*	22 „	Maracaibo
Virginia H	23 „	Vela de Coro			

*Na een paar uurtjes in zee geweest te zijn kwam dit jacht weer onze haven binnengeloopen.